

Н. В. МУРАШКО*

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “АРХІВОЗНАВЧІ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВЧІ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ: ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ”

14 березня 2013 р. у приміщенні Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України відбулася наукова конференція з міжнародною участю “Архівознавчі та джерелознавчі галузі знань: проблеми взаємодії на сучасному етапі”. Організаторами конференції виступили Державна архівна служба України, Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства (далі – УНДІАСД), Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України, кафедра архівознавства та спеціальних галузей історичної науки історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У роботі конференції взяли участь близько 70 учасників, серед яких – представники вищих навчальних закладів, наукових та науково-дослідних установ, державних архівів із різних регіонів України, Республіки Білорусь та гість із Польщі – радник Генерального директора Генеральної дирекції державних архівів Польщі Ева Росовська.

Головна мета заходу полягала в обговоренні найактуальніших питань в галузі архівознавства, джерелознавства, документознавства та реалізації їх у практичній діяльності архівних установ.

Конференція відбувалась у форматі пленарного засідання та роботи двох наукових секцій. Також було організовано виставку друкованих видань УНДІАСД, документально-книжкову виставку з архівних фондів українських і російських архівних установ, присвячену видатному кінорежисерові О. Довженку.

З вітальним словом до учасників звернулися: завідувач кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук, професор Микола Григорович Щербак,

---

* *Мурашко Наталія Віталіївна* – науковий співробітник науково-інформаційного відділу Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства.

У президії (зліва направо): директор ЦДАМЛМ України О. В. Кульчий; директор УНДІАСД О. Я. Гаранін; начальник управління організаційного забезпечення НАДУ О. В. Ветлинська; радник Генерального директора Генеральної дирекції державних архівів Польщі Ева Росовська; завідувач кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки історичного факультету Київського національного університету ім. Т. Шевченка М. Г. Щербак.

директор УНДІАСД, кандидат історичних наук Олександр Якович Гаранін, директор Центрального державного архіву-музею літератури та мистецтва України Олена Валеріївна Кульчий. Зокрема, О. Я. Гаранін відзначив, що найбільш результативними і суспільно затребуваними виявляються дослідження, що базуються на перетині кількох наукових дисциплінах, і в цьому плані конференція відкриває широке поле можливостей для оприлюднення нових наукових здобутків.

Вітальний адрес учасникам та гостям конференції надіслав президент Національної академії державного управління при Президентові України, доктор наук з державного управління, професор, заслужений економіст України Юрій Васильович Ковбасюк, у котрому зазначив, що питання, які були винесені на обговорення, надзвичайно актуальні для процесу становлення в Україні громадянського суспільства. Юрій Васильович висловив переконання, що ухвали конференції сприятимуть розбудові української держави, побажав учасникам та організаторам конференції творчої наснаги, плідної і конструктивної роботи¹.

На пленарному засіданні із доповідями виступили: радник Генерального директора державних архівів Польщі, доктор історичних наук Ева Росовська; завідувач кафедри гуманітарних наук та документознавства Кіровоградського національного технічного університету, доктор історичних наук, професор Василь Михайлович Орлик; завідувач відділу фізико-хімічних та біологічних досліджень УНДІАСД, кандидат

Виступ на пленарному засіданні конференції Еви Росовської, радника Генерального директора Генеральної дирекції державних архівів Польщі.

історичних наук, старший науковий співробітник Наталія Миколаївна Христова; заступник директора Центрального державного електронного архіву України, кандидат історичних наук Юрій Славович Ковтанюк; професор кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук, професор Марина Геннадіївна Палієнко.

У наукових доповідях, виголошених на пленарному засіданні, порушувались актуальні питання інформатизації архівної галузі України (Ю. С. Ковтанюк – “До концепції інформатизації архівної галузі України”), кодифікації в архівній справі (Н. М. Христова – “Кодифікація в архівній справі: історія та сучасний стан”), дослідження та введення до наукового обігу зарубіжної архівної україніки (М. Г. Палієнко – “Джерельний потенціал зарубіжної архівної україніки: проблеми вивчення та використання”).

Радник Генерального директора державних архівів Польщі Ева Росовська у своїй доповіді “В мире катушек и роликов” зосередилась на проблемі розширення поняття “аудіовізуальної спадщини” та відзначила цінність т.з. “нішових” колекцій (тих, що знаходяться поза головним напрямом кіно- та аудіовиробництва), які часто відносять до категорії культурної спадщини на локальному або регіональному рівні. Доповідач акцентувала увагу на тому, що вищезазначені колекції “являють собою великий різновид тематики, до якої належать, фізичних носіїв, а також ступінь використання для наукових цілей”.

Обговорення проблем на секції “Архівознавство та архіви на сучасному етапі розвитку гуманітарного знання”.

Зацікавленість викликала доповідь Василя Михайловича Орлика “Інформаційний потенціал Web-ресурсів у нумізматичних дослідженнях (на прикладі монет держав хрестоносців)”. Доповідач зазначив, що web-ресурси мають значний інформаційний потенціал у дослідженнях спеціальних галузей історичної науки, зокрема нумізматики та навіть приклади використання Інтернет-ресурсів, зокрема Інтернет-аукціонів, online-магазинів та спеціалізованих сайтів у нумізматичних дослідженнях.

Після пленарного засідання робота відбувалася у двох секціях: “Архівознавство та архіви на сучасному етапі розвитку гуманітарного знання”, “Джерелознавчі галузі знань”. Доповідачі та учасники секцій мали можливість поділитися своїми доробками, запозичити досвід колег та подискутувати.

Модераторами секції “Архівознавство та архіви на сучасному етапі гуманітарного знання” виступили завідувач відділу архівознавства УНДІАСД, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Людмила Федорівна Приходько та завідувач відділу фізико-хімічних та біологічних досліджень УНДІАСД, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Наталія Миколаївна Христова. Науковці у своїх доповідях порушували важливі та актуальні питання архівознавства, які стосувалися як практичних, так і теоретичних аспектів розвитку архівної справи.

Велике зацікавлення викликала доповідь “Підготовка термінологічних словників в архівній галузі” (Катерина Трифонівна Селіверстова,

Учасники конференції.

старший науковий співробітник відділу архівознавства УНДІАСД, кандидат педагогічних наук, доцент). Доповідач розповіла про укладання перших національних словників архівної термінології (тлумачного і перекладного) та наголосила на важливості підготовки галузевого українсько-англійського термінологічного словника – першого українсько-іншомовного словника з архівної справи, який укладається співробітниками УНДІАСД.

Значний інтерес під час роботи секції викликали також доповіді: “Проблеми фондової організації документів у зарубіжному архівознавстві другої половини ХХ ст. – початку ХХІ ст.: історіографічний аспект” (Л. Ф. Приходько, завідувач відділу архівознавства УНДІАСД, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник), “З історії формування архівної колекції товариства американських архівістів” (О. Н. Волкотруб, аспірант Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України), “Висвітлення проблем архівознавства на сторінках “Студії з архівної справи та документознавства” з позицій бібліометрії” (М. В. Ковтун, старший науковий співробітник відділу архівознавства УНДІАСД, кандидат історичних наук).

Модераторами секції “Джерелознавчі галузі знань” виступили завідувач відділу документознавства УНДІАСД, доктор історичних наук, професор Сергій Георгійович Кулешов та заступник директора УНДІАСД, кандидат історичних наук Микола Володимирович Горбатюк. Під час роботи секції обговорювалися питання методології джерелознавства (С. К. Бондаренко – “Класифікація як інтерпретативна процедура: нарис до методології джерелознавства після структуралізму”), частина виступів була присвячена огляду джерел, що стосуються нумізматич-

Підбиття підсумків конференції. Виступає завідувач відділу УНДІАСД, модератор секції “Архівознавство та архіви на сучасному етапі розвитку гуманітарного знання” Н. М. Христова.

них досліджень (С. Г. Кулешов – “Які “срібняки” кидав у натовп Володимир Мономах?”; О. М. Беляя – “Архівні джерела про монетні скарби Києва”; А. С. Бойко-Гагарін – “Джерела вивчення технологій карбування монет доби Середньовіччя”). Також науковці поділилися досвідом вивчення джерел (М. Г. Щербак, Р. В. Шаповал – “Документи про утворення Молдавської АРСР у ЦДАВО України”; І. О. Ворончук – “Актова документація XVI–XVII ст. як джерело до історії українського повсякдення ранньомодерної доби” та ін.), їх класифікації (Н. В. Лобко – “До питання про класифікацію генеалогічних джерел”).

Всі учасники конференції, підкреслюючи важливість виявлення, опрацювання та публікації документальних джерел вітчизняної історико-культурної спадщини та їх ролі в освіті, наукових дослідженнях, за свідчили надзвичайну актуальність питань, розглянутих на конференції.

Результатом роботи конференції² стало прийняття резолюції, в якій окреслено рекомендації щодо розвитку та зміцнення міжнародної співпраці між науковими і навчальними закладами у сфері реалізації спільних проектів, наукової, дослідницької і освітньої діяльності, обміну науковцями, викладачами і студентами, посилення уваги наукової спільноти до теоретичних питань архівознавства та документознавства, продовження практики дискусій у форматах круглих столів, семінарів, конференцій та на сторінках періодичних видань.

Після підбиття підсумків та ухвалення резолюції учасники конференції відвідали документально-книжкову виставку з архівних

фондів українських і російських архівних установ, присвячену О. Довженку.

Наукова конференція «Архівознавчі та джерелознавчі галузі знань: проблеми взаємодії на сучасному етапі» відбулася на високому організаційному та науковому рівні, засвідчила плідний обмін думками із зазначеної проблематики. У зв'язку з актуальністю порушених питань за результатами конференції буде опублікована збірка матеріалів тез учасників конференції.

---

¹ Привітання учасникам та гостям конференції від Президента Національної академії державного управління при Президентові України Ковбасюка Юрія Васильовича. [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://undiasd.archives.gov.ua/doc/konferenciji/14-03-2013-vita-pr-nadu.pdf>. – Назва з екрана.

² Резолюція Наукової конференції з міжнародною участю «Архівознавчі та джерелознавчі галузі знань: проблеми взаємодії на сучасному етапі». [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <http://undiasd.archives.gov.ua/doc/konferenciji/14-03-2013-rez.pdf>. – Назва з екрана.